

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 20 - 26 ก.ค. 2566

เหตุการณ์อื่น ๆ

ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- กระทรวงสาธารณสุข สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ดำเนินโครงการ Global Mosquito Population Control ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเพาะยุงให้มีเชื้อแบคทีเรีย " Wolbachia " เข้าไปในตัวยุงแล้วปล่อยสู่สภาพแวดล้อม คาดว่าในอนาคตเมื่อยุงดังกล่าวผสมพันธุ์กับยุงในสิ่งแวดล้อมจะทำให้ยุงที่มีเชื้อซีทากาและไข่เลือดออกเป็นหมัน โครงการนี้ใช้เวลา 20 สัปดาห์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในสัปดาห์ที่ 13 ดำเนินการใน 30 หมู่บ้าน ในนครหลวงเวียงจันทน์ และแขวงไชยบุรี แม้ว่าหลักฐานที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับผลกระทบของยุงที่มีเชื้อแบคทีเรีย Wolbachia ต่อการลดจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกยังไม่ได้รับการยืนยัน แต่องค์กรพัฒนาเอกชนที่เป็นผู้นำในการริเริ่มโครงการดังกล่าวคาดว่าจะทราบผลภายในหนึ่งปี หากประสบความสำเร็จ จะขยายการดำเนินงานไปยังพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ
- กรมปศุสัตว์ โดยสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ ประเทศไทย ได้จัดประชุมโครงการความร่วมมือ ไทย - ลาว ในการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันไข้หวัดนก ประจำปี 2566 ระหว่างวันที่ 24 - 27 กรกฎาคม 2566 ณ โรงแรมการ์เดนชีวิล จังหวัดชลบุรี โดยมี ดร.สุภาวดี แก้ววีโล รองอธิบดีกรมเลียงสัตว์และการประมง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ให้เกียรติร่วมประชุมในครั้งนี้ และได้รับการสนับสนุนวิทยากรจากองค์การสุขภาพสัตว์โลก สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย จนท. จากกรมปศุสัตว์ ประเทศไทย กรมเลียงสัตว์และการประมง สปป.ลาว และ จนท. ในภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากทั้งสองประเทศ รวมทั้งสิ้น 150 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกแบบบูรณาการ

โรคเมลิออยด์ หรือ " โรคไข้ดิน " อันตรายถึงชีวิต

ข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังโรค กรมควบคุมโรค สัปดาห์ที่ 29 (17 - 23 ก.ค. 2566) พบผู้เสียชีวิตด้วยโรคเมลิออยด์ กระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละ 1 ราย ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก สุราษฎร์ธานี เชียงราย สระบุรี และจังหวัดแพร่ สำหรับสถานการณ์โรคดังกล่าว ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. - 17 ก.ค. 2566 พบผู้ป่วย 1,885 ราย เสียชีวิต 24 ราย กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุมากกว่า 65 ปี รองลงมา 55 - 64 ปี และ 45 - 54 ปี ตามลำดับ อาชีพที่พบมากที่สุดคือเกษตรกร โรคเมลิออยด์หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า " โรคไข้ดิน " เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย พบรายงานผู้ป่วยมากในช่วงฤดูฝน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังหรือดินชื้นแฉะ เชื้อแบคทีเรียดังกล่าวติดต่อเข้าสู่ร่างกายได้ 3 ทาง คือ ทางผิวหนังโดยผ่านทางบาดแผลตามร่างกาย ทางการหายใจโดยได้รับจากฝุ่น ดินหรือน้ำที่มีเชื้อเจือปนอยู่ และทางเดินอาหารโดยการดื่มหรือกินอาหารที่ปนเปื้อนเชื้อเข้าไป ระยะฟักตัวของโรคประมาณ 1 - 21 วัน บางรายอาจนานเป็นปี อาการทั่วไปคือ มีไข้ และมีฝีหนองที่ผิวหนัง หรือบริเวณต่อมน้ำเหลืองที่คอ อาจพบการติดเชื้อในอวัยวะภายในอื่น ๆ เช่น ปอด ตับ ม้าม ไต ไปจนถึงติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงเฉียบพลัน เป็นสาเหตุการเสียชีวิตอย่างรวดเร็วได้ หากไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ อาการและความรุนแรงของโรคขึ้นอยู่กับระบบภูมิคุ้มกันของผู้ป่วยและปริมาณของเชื้อที่ได้รับ ผู้ที่มีความเสี่ยงต่อโรคนี้ส่วนใหญ่ คือ ผู้ที่มีอาชีพที่ต้องสัมผัสดินและน้ำโดยตรง เช่น เกษตรกรและผู้ที่ทำการประมง สำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน โรคไตเรื้อรัง และโรคธาลัสซีเมีย จะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคแทรกซ้อนและเสียชีวิตได้ โรคนี้มักจะเริ่มจากอาการไข้เป็นหลักเหมือนโรคทั่ว ๆ ไป ซึ่งยากต่อการวินิจฉัยโรค ต้องใช้ผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ฉะนั้นหากมีอาการผิดปกติดังกล่าวข้างต้น ร่วมกับมีพฤติกรรมเสี่ยงรวมถึงมีโรคประจำตัวควรรีบพบแพทย์ทันที

ข้อแนะนำสำหรับเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่แจ้ง อสต. ประสานกับ จนท. สาธารณสุขและองค์กรส่วนท้องถิ่นร่วมกันประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ลูกบ้านเกี่ยวกับโรคเมลิออยด์ สาเหตุ การติดต่อ การสังเกตอาการเบื้องต้น และการป้องกันตัวเอง โดยหลีกเลี่ยงการเดินลุยน้ำขังโคลนหรือสัมผัสดินและน้ำโดยตรง หากจำเป็นให้สวมรองเท้าบูท ถุงมือยาง ทางเกงขายาวหรือชุดลุยน้ำหลังสัมผัสดินและน้ำให้ทำความสะอาดร่างกายด้วยสบู่และน้ำสะอาดทันที รับประทานอาหารปรุงสุกดื่มดื่มน้ำสะอาดหรือต้มสุกทุกครั้ง หลีกเลี่ยงการสัมผัสลมฝุ่นและการอยู่ท่ามกลางสายฝน หากมีอาการไข้สูงร่วมกับมีประวัติการสัมผัสดินและน้ำ โดยเฉพาะเกษตรกร และผู้ป่วยโรคเบาหวานควรรีบพบแพทย์ทันที

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

โครงการพัฒนาขีดความสามารถการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน
สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

ติดต่อ

oic.ddc@gmail.com

02-5903832

www.ddc.go.th/oic

อ้างอิง

- <https://pr.moph.go.th/index.php?url=pr/detail/2/02/180034/>
- https://nmt.or.th/local_news/detail/135/data.html
- <https://amprohealth.com/symptoms/melioidosis/>
- <https://laotiantimes.com/2023/07/17/ministry-of-health-launches-campaign-to-combat-dengue-fever-in-laos/>
- <https://www.voathai.com/a/sterile-mosquitoes-tk/3766468.html>
- ขอบคุณภาพจาก : <https://www.balancemag.net/8520/>